

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-1144

1.12.2021

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Sprekk i grunnmur oppdaget etter boringsarbeid – jordtrykk – konstruksjonsfeil – plutselig?

Sikrede oppdaget en sprekk i grunnmuren etter at det ble utført boringsarbeid på naboeiendommen. Sikrede krevde erstatning for skaden under sin bygningsforsikring. Selskapets takstmann la til grunn at boringsarbeidet ikke kunne ha forårsaket skaden og konkluderte med at skadeårsaken var jordtrykk. Selskapet avslo erstatningskravet under henvisning til vilkårenes unntak for skade som skyldes jordtrykk. Etter klage fra sikrede rekvirerte selskapet en ny takstmann, som konkluderte med at sprekken skyldtes svak konstruksjon i kombinasjon med rystelser fra boringen. Selskapet opprettholdt avslaget og gjorde gjeldende at hovedårsaken til skaden var svak konstruksjon. Sikrede bestred at det var grunnlag for å anvende unntaket for materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje og anførte at skaden skyldtes boringen. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort en plutselig skade.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for en sprekk som ble oppdaget etter boringsarbeid.

Sikredes forsikring dekker følgende skader:

Dekkes

Plutselig og uforutsett skade ved:

(...)

- Andre plutselige og uforutsette skader

(...)

Dekkes ikke

Plutselig og uforutsett skade dekker ikke:

(...)

- Skader som skyldes tele, setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering. Se avsnitt for Håndverks-/entreprenørfeil

- Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje, samt skader som følge av dette. Se avsnitt for Håndverks-/entreprenørfeil

Den 19.10.20 meldte sikrede om en sprekk i grunnmuren på innsiden av kjelleren.

Selskapet rekvirerte firma 1 for å vurdere skaden. Etter befaring utarbeidet firma 1 en rapport hvor det fremgikk:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Trykk fra inntil fylte masser / jordtrykk over tid

Horisontal sprekk midt på vegg kjeller i hele husets lengde. Sprekken viser tydelige tegn på at denne skyldes trykk fra utside. Da det er avstand mellom sprekkens bruddkanter. Vegg er ikke plan på begge sider av sprekk, men har tegn til å bikke innover. Boligen er drenert på nytt i 2003, dette tyder på at det tidligere kan ha vært dårlige masser og trolig fruktgjennomslag før 2003. Noe som underbygger konklusjon om jordtrykk.

Ifølge kunde så anser hun at årsak er etablering av jordvarme hos nabo. Det er da i den forbindelse boret ett 100 mm hull i berget x antall meter ned ca 10 meter fra boligen. Disse arbeidene kan ikke ha utløst så mye krefter (flyttet masser i hele husets lengde, og ført til et så kraftig trykk så vegg har blitt trykket inn 10 meter unna) Det betviles ikke at kunde har følt en rystelse / støy i forbindelse med disse arbeidene, men de kan ikke ha vært så kraftige at de skulle fysisk skade en bolig, ved å trykke inn en vegg.

(...)

Det er ikke funnet grunnlag for at etableringen av et 100 mm borehull hos nabo, kan sees å ha årsakssammenheng med meldt skade.

Selskapet avslo krav om erstatning 3.11.20 under henvisning til vilkårenes unntak for skade som skyldes jordtrykk.

Sikrede sendte en klage til selskapet 10.11.20, og selskapet opprettholdt avslaget 25.11.20.

Selskapet rekvirerte deretter firma 2 for å besiktige skaden. Fra rapporten av 7.12.20 hitsettes:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Sprekk i grunnmur som følge av svak konstruksjon i kombinasjon med rystelser.

Huset er bygget med grunnmur i Leca som er sprengt inn i fjell. Vegg som har sprukket har en fri lengde på 5,9m uten støttevegg dette er akkurat innenfor kravet fra produsent som er 6.0m. Dette gjør allikevel at vegg er ømfintlig for trykk og rystelser. Vegg har sprukket i en horisontal fuge mellom skiftene, det er ukjent om det er lagt fugearmering iht monteringsbeskrivelse fra leverandør. Nabo har boret for jordvarme 14.10.20 sikrede oppdaget skaden 18.10.20. Sikrede forteller at de opplevde kraftige rystelser under boringen. Huset står på samme fjell det ble boret i. Det er lite sannsynlig at rystelser har vært over kravet som en bolig skal tåle, men allikevel nok til at det har oppstått sprekk i muren. Det er ikke meldt om andre skader i nærheten. Det ble drenert rundt huset i 2003 det er fylt inntil med drenerende masser. Grunnmur er sprengt inn i fjellet så det er ikke mer trykk på muren enn påfylt singel/pukk vil gi. Det er ikke tegn til at muren har blitt presset inn.

Konklusjon: Skade som følge av svak konstruksjon der rystelser har vært en utløsende faktor.

Selskapet viste til rapporten fra firma 2 og opprettholdt avslaget 11.12.20. Selskapet gjorde gjeldende at svak konstruksjon var hovedårsaken til sprekken, og ikke rystelsene fra grunnboringen.

Sikrede sendte en ny klage til selskapet 7.1.21 og påpekte bl.a. at takstrapportene ikke samsvarte med hverandre. Selskapet opprettholdt avslaget 29.1.21 og uttalte at takstmennene vurderte konstruksjonen etter dagens standard og bransjenorm, og at det ikke ble tatt høyde for de standarder og bransjenormer som gjaldt på byggetidspunktet. Selskapet fastholdt at svak konstruksjon var hovedårsaken til sprekken.

Sikrede anførte 31.1.21 at han savnet selskapets forklaring på "det store spriket i de to skaderapportene". Videre viste sikrede til følgende uttalelse fra rapporten fra firma 2: "veggen som har sprukket har en fri lengde på 5,9 meter uten støttevegg dette er innenfor kravet fra produsent som er 6,0 m". Basert på dette anførte sikrede at muren var innenfor dagens bransjenorm.

Selskapet besvarte henvendelsen 5.3.21 og informerte om at selskapet ikke hadde gitt føringer til takseringsfirmaet.

Sikrede kontaktet selskapet igjen 12.3.21. Sikrede anførte at det ikke var grunnlag for å anvende unntaket for "materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje" og opprettholdt standpunktet om at hovedårsaken til skaden var boringen.

Sikrede krever erstatning og anfører at hovedårsaken til skaden er boringen. At takstmannen på uklart grunnlag betegner konstruksjonen som "svak", gir ikke grunnlag for å anvende unntaket for materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje.

Selskapet anfører at begge rapportene konkluderer med sannsynlig skadeårsak basert på en objektiv vurdering etter befaring. Skaden kan ha blitt påvirket av rystelser, men det er ikke hovedårsaken til skadens inntreden. Hovedårsakslæren innebærer at man skal se bort fra den andre årsaksfaktoren. I dette tilfellet er det svak konstruksjon som er hovedårsak til sprekk, og ikke rystelser som følge av bergboring. Selskapet viser til unntaket for skader som skyldes jordtrykk og unntaket for materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for sprekk i grunnmur.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Ifølge forsikringsvilkårene dekker forsikringen *plutselige og uforutsette skader*.

Formuleringen "plutselig" tilsier at skaden må oppstå raskt. I nemndspraksis er det lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag må regnes som "plutselig", mens skader som utvikler seg over lengre tid ikke kan regnes som plutselig, jf. eksempelvis FinKN 2021-620.

Ifølge rapporten fra (firma 1) viser sprekken tydelige tegn på at den skyldes trykk fra utsiden, da det er avstand mellom sprekkenes bruddkanter. (Firma 1) konkluderer med at skadeårsaken er jordtrykk, og at etableringen av borehull hos naboen ikke har årsakssammenheng med skaden. I rapporten fra (firma 2) konkluderes det med at sprekken i grunnmuren skyldes svak konstruksjon, og at rystelser har vært en utløsende faktor. (Firma 2) opplyser også om at det *ikke* er tegn på at muren har blitt presset inn.

De to rapportene kommer til ulike konklusjoner hva gjelder skadens årsak. Ingen av rapportene omtaler skadens utviklingstid. Ifølge rapporten fra (firma 2) var rystelser en utløsende faktor. Rapporten opplyser om at naboen boret 14.10.20, og at sprekken ble oppdaget 18.10.20. Ut fra dette er det ikke mulig å fastslå hvorvidt sprekken utviklet seg innenfor en periode på én dag. Det er heller ikke fremlagt annen dokumentasjon som belyser skadens utviklingstid. Slik saken er fremlagt for sekretariatet, er det ikke sannsynliggjort at skaden oppsto "plutselig". Skaden er følgelig ikke dekningsmessig under forsikringen.

Sikrede har i ettertid vist til at ingen av takstmennene betvilte at sprekken var ny. Det at sprekken er ny er imidlertid ikke avgjørende; spørsmålet er om den oppsto i løpet av 12–13 timer. Sikrede peker også på at sprekken ikke har endret seg i løpet av siste år, og at den ble oppdaget raskt etter boringen. Den aktuelle boringen fant sted 14.10.20, og sikrede oppdaget skaden 18.10.20. Ut fra et slikt tidsperspektiv er det ikke dokumentert at sprekken inntraff i løpet av 12–13 timer. Man kan heller ikke se bort fra at sprekken hadde et utviklingsforløp før den kunne observeres. Ut fra rapporten til firma 2 skyldes skaden en kombinasjon av svak konstruksjon og rystelser. Svak konstruksjon kan føre til sprekkdannelser i materiale, som i en tidlig fase ikke kan observeres på annen måte enn ved ultralyd, men som kan utvikle seg til mer omfattende sprekker ved en utløsende årsak, f.eks. rystelser. Det er derfor ikke avgjørende at sikrede ikke oppdaget sprekken før etter at rystelsene hadde inntruffet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).